ÅRSBERETNING 2021

Sabona er en liten og effektiv hjelpeorganisasjon som har oppnådd store resultater i Zimbabwe i løpet av de siste 20 årene, da organisasjonen så dagens lys. Sabonas overordnede mål er å bekjempe fattigdom og bidra til varige forbedringer i områdene vi jobber i. For å oppnå dette har Sabona definert tre hovedfokusområder: Utdanning, sysselsetting og helse.

HVOR JOBBER VI 2
ZIMBABWE I 2021 2
UTDANNING 4
Grunnskole og matstasjoner 4
Høyere utdanning 5
SYSSELSETTING 6
Sabona Development Center (SDC) 6
Grønnsakshager 7
Sygrupper 8
Kyllingoppdrett 8
HELSE 8
Brønner 8
Legebesøk 9
Covid-19 9
Hjelpefondet 9
KONKLUSJON OG FOKUS FOR 2022 11
SABONA I NORGE 12

HVOR JOBBER VI

Zimbabwe har en befolkning på 14,86 millioner (FN, 2020). Majoriteten tilhører befolkningsgruppen Shona (80 %). Minoritetsgruppen Ndebele (15 %) bor i hovedsak i Matabeleland, i den sørvestlige delen av Zimbabwe. Sabona arbeider på grasrotnivå i Nord-Matabeleland (se kart under), og er en av få hjelpeorganisasjoner som er til stede i dette område på permanent basis. Politiske og økonomiske utfordringer, HIV/AIDS, dårlig jordsmonn og stadig lengre perioder med tørke grunnet klimaendringer preger hverdagen til lokalbefolkningen. Sabonas prosjekter møter mange av utfordringene området bærer preg av, for eksempel gir våre brønnprosjekter tilgang på vann.

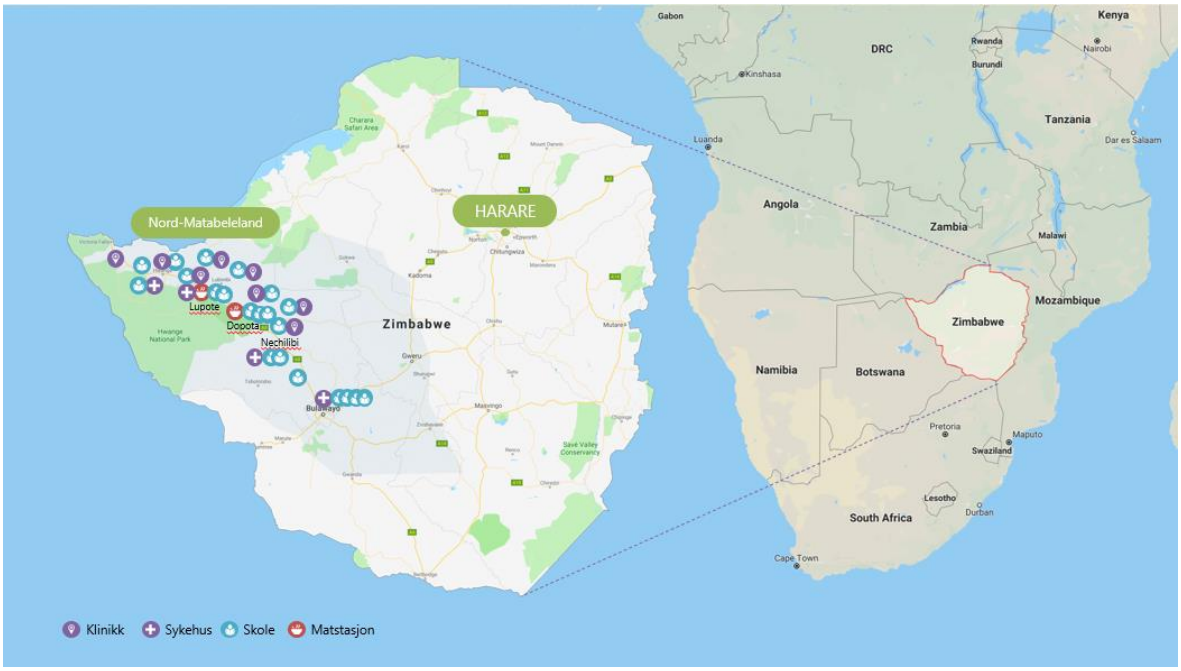

Enkle strukturer, få mellomledd og direkte kanalisering av midler, gjør prosjektene effektive og sterke. Lokalbefolkningen eier selv sine egne prosjekter og er med i prosessen fra idé, til utførelse og drift.

ZIMBABWE I 2021

Det har vært en utfordrende periode for både bistandsarbeid og for hverdagslivet for de aller fleste. En hel verden var nødt til å ta inn over seg og tilpasse seg Covid-19-pandemien som påvirket millioner av mennesker globalt med dødsfall i familier, tap av midler og arbeidsplasser, stadig økende priser på varer og tjenester, samt en utrygg og usikker fremtid. 2021 var året da Zimbawere viste sin motstandsdyktighet og evne til å tilpasse seg til enhver situasjon! Det var et år da alle systemer måtte legges om og tilpasses den nye globale krisen. Like så måtte Sabona Trust sine aktiviteter også raskt tilpasse de nye Covid-19-reglene. Nasjonale nedstenginger gjorde at prosjekter måtte stoppe i takt med at smittetallene steg. I denne perioden viste Sabona styrke ift. andre organisasjoner og gjennomførte raskt tiltak

mot smitte, utrulling av vaksiner (inkl. mye opplysningsarbeid ift. vaksineskepsis), skolegang til de sårbare, tilrettela for helsetjenester, vann og infrastruktur for sårbare - slik at byrden fra pandemien ble litt lettere å bære, som kom i tillegg til alle utfordringer man hadde fra før.

Året ble på mange måter en test på evnen til å justere, endre og se nye muligheter innenfor våre fokusområder. Igjen kunne Sabona vise evnen til reise seg etter nok en runde med katastrofe og livstruende hendelser. Sabona sitt mantra "Growth through positive development, Zimbabwe in growth - people in growth" ble satt på prøve. På tross av alle utfordringer man ble stilt ansikt til ansikt med, kan vi konkludere med at 2021 ble en "suksess" relativt sett. Prosjektene våre samsvarer med FNs bærekraftsmål, de er levedyktige og solide - organisasjonen likeså.

Matusikkerheten i Zimbabwe er karakterisert som høy, i Nord-Matabeleland er den svært høy (IPC). Den siste 2021 "Rural vulnerability assessment committee report"indikerer at 2,9 millioner mennesker på landsbygda ikke har tilgang på nok mat. Økende klimaendringer er en kritisk faktor som forsterker matusikkerhet og sult. Spesielt på landsbygda der befolkningen er høyst avhengig av landbruksproduksjon. Pandemien gjør også at mange sliter med å dekke sine grunnleggende matbehov forårsaket av landets nedstengninger.

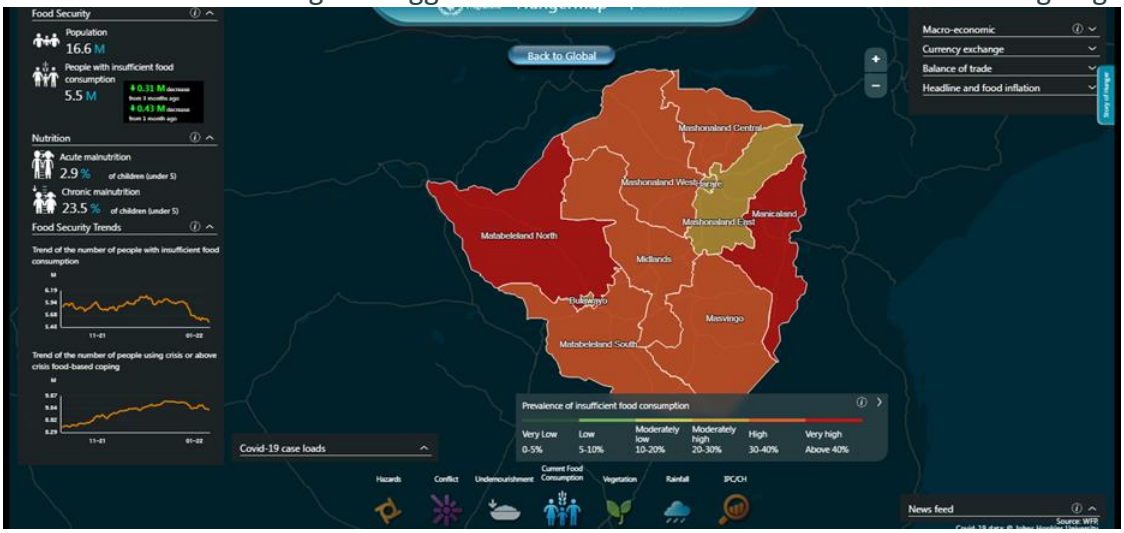

UTDANNING

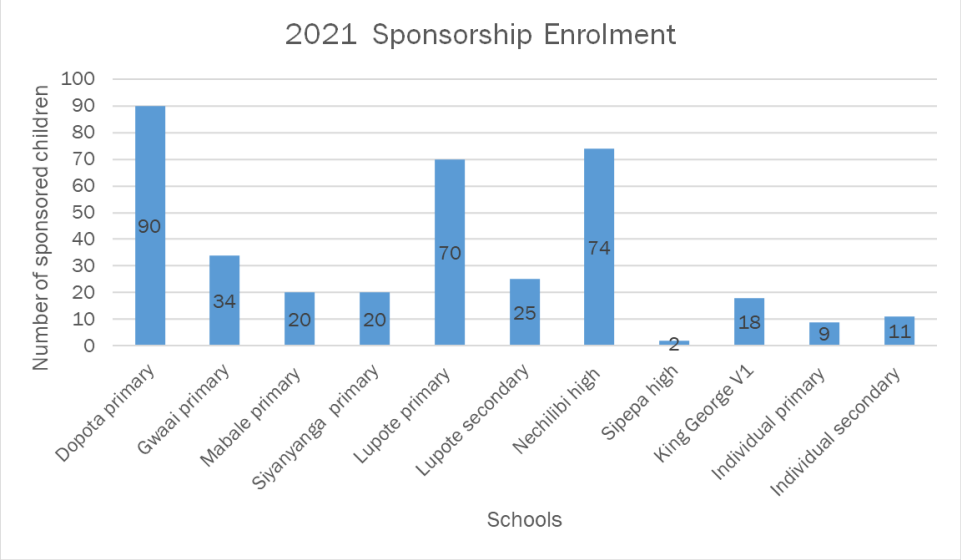

Grunnskole og matstasjoner

Gjennom Sabonas utdanningsprogram bistår vi på ulike måter rundt 2500 barn. Av disse betaler vi skolepenger (inkl uniformer og skolemat) for 373 sårbare barn og ungdom. 2021 var preget av stengte skoler grunnet nedstengninger og forskyvninger; termin 1 startet ikke før mars, termin 2 og 3 i august. Lærerstreik gjorde at mange klasser fikk lite eller ingen undervisning. Skoleprøver ble forsinket med flere måneder. Sabona kastet seg rundt og klarte å tilrettelegge for undervisning under helt nye og utfordrende forhold. Dette viser hvor effektiv og unik organisasjonen er. Verken myndigheter eller andre organisasjoner har gjort noe lignende i vårt område. For å sørge for at elever ikke tapte for mye undervisning med fare for å stryke på nasjonale prøver, betalte i tillegg Sabona lærerne for ekstraundervisning i helger og på ettermiddager.

Alle barn har rett til utdanning. Sabona Trust jobber tett med skolene *King George VI* and Simanyane for barn med fysiske og psykiske utfordringer.

Leap Learning lab (læring på nettbrett) er renovert og bier og flaggermusreder fjernet i vegger.

Matstasjoner (skolelunsjer)
Sabonas fire matstasjoner ble først helt operasjonelle i 3. og 4. kvartal etter flere nedstengninger. Et maks antall på 50 personer gjorde matstasjoner og matutdeling vanskelig. Det var gode nyheter da skolene endelig åpnet i august. 1169 skolebarn får normalt et daglig næringsrikt måltid mat – dvs 210.420 lunsjer i året. Lunsjen består av maismelgrøt, soyabønner og noen grønnsaker dersom det er tilgjengelig. Disse kjøpes lokalt fra Sabona-prosjekter. Byggingen av Dopota skolekjøkken er ferdigstilt.

Høyere utdanning

10 studenter ble uteksaminert (resterende bolk fra Kavlifondet). Sabonas høyere utdanningsfond hjelper studenter som studerer på høyskole og universitet. 26 nye studenter ble tatt inn i 2021. De blir sponset med mellom 50-85% samt fikk hjelp til datatrafikk/internett da skolene var stengt.

Career Guidance Day
Å droppe ut av skolen er et økende problem i Zimbabwe. Årsakene kan være mange og sammensatte: følelsen av håpløshet, fattigdom, få eller ingen utsikter til jobb eller ikke tid fordi man må ta seg av familien. Noen havner på "skråplanet". Karrieredagen (Career Guidance Day) ble for første gang arrangert på Lupote Secondary School. 500 mennesker møtte opp fra fjern og nær, hvor 250 var elever og

av dem 97 registrert for å ta karrieredageksamen, hvor de med høyest score kunne vinne halvparten av et verdifullt skolestipend! Dagen var spekket med inspirerende taler fra universitetsstudenter som oppfordret sterkt til aldri å gi opp. Tilstede var også skoleinspektøren (DSI) som også understreket viktigheten av å stake ut en kurs og holde på motivasjonen. Det er nøkkelen til en bedre fremtid for kommende generasjon. Dagen var en suksess og alle involverte gleder seg allerede til neste gang i 2022. Flere distrikter ønsker å kopiere konseptet.

SYSSELSETTING

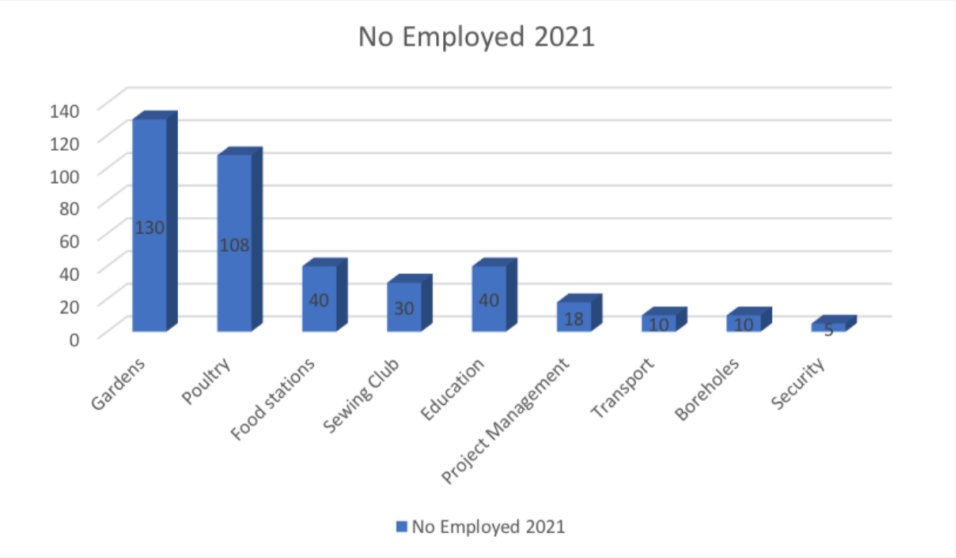

Totalt har vi skapt 391 arbeidsplasser gjennom vårt arbeid.

Sabona Development Center (SDC)

Sabonas største prosjekt noensinne er utvikling av vårt Development Center. Her skal det gis yrkesopplæring og målet er å skape et samlingspunkt for opplæring og salg til områdets mange safari-lodger, turister m.fl. Sakte, men sikkert vil det bidra til utvikling som kan løfte et helt samfunn. SDC skal bli et prakteksempel på bærekraft hvor en del av all omsetning skal gå tilbake til SDC og andre lokale prosjekter. Tegningene til Sabona Development Centre (SDC) er klargjorte og byggingen skal gjøres i faser. Første fase vil bli å få opp kyllinghus med plass til 1500 kyllinger. SDC skal bli et sted for opplæring, omsetning og produksjon og vil skape arbeidsplasser og håp for kommende generasjon.

Grønnsakshager

Det er gledelig å se at det spirer og gror i de 7 grønnsakshagene. Tilgang på vann fra våre brønner gjør dette mulig. Det produseres tomater, løk, kål, gulrøtter, bønner, spinat m.m. som selges lokalt, blant annet til en nærliggende lodge. Prisen er 0,50 dollar per bunt. Sabona Trust bidrar også til omsetning ved å handle grønnsaker til matstasjonene. Sabona har vært med på å introdusere nye næringsholdige grønnsaker og urter som lokalbefolkning ikke har vært kjent med eller hatt råd til å dyrke. Sabona fortsetter å påvirke lokalsamfunnet til å dyrke grønnsaker som kan gi inntekt til hagenes medlemmer. Totalt har grønnsakshagene 113 medlemmer som bidrar i arbeidet og deler på avlingene.

Sygrupper

Sygruppene består av kvinner som er delt inn i tre grupper med 7-12 medlemmer i hver gruppe. Dette er et fellesskapsinitiativ for å lette fattigdom i samfunnet gjennom inntektsgenerering fra prosjektene. Gruppene skaper arbeidsplasser der kvinner fletter tradisjonelle kurver for salg til turister og syr skoleuniformer for foreldre og skoler i området. Sabona Trust kjøper skoleuniformene som en del av sitt sponsorprogram. Omsetningen i 2021 er kraftig redusert som følge av lockdown. Sygruppene er takknemlige for Sabona Norges støtte og salgsmarked.

Kyllingoppdrett

Sabona har klart å opprettholde og utvide grønnsakhager og kyllingproduksjon det siste året. Bl.a. gjorde en vellykket påskekampanje det mulig med innkjøp av hundrevis av kyllinger. Tre kyllinganlegg som nå kan holde 600 kyllinger. Disse viktige prosjektene sørger for tilgang på næringsrik mat og skaper arbeidsplasser. Det er svært viktig i et land med mer enn 90% arbeidsledighet. Inntektene har ført til at syke har hatt råd til transport til sykehus og kjøp av medisiner. Enker, tenåringsmødre, barn og ungdom som dropper ut av skolen og familier hvor barn er familiens overhode, har vist interesse i å starte med kyllingproduksjon. Vi fokuserer på opplæring og hvordan avlinger og kyllinger kan markedsføres og selges. Pandemi og lockdown har selvsagt gjort det vanskelig å omsette varer i 2021.

HELSE

Brønner

Velfungerende brønner er helt kritisk for lokalsamfunnene. 3 nye brønner er boret og vil gi rent vann til mer enn 2000 mennesker. Totalt har vi nå 11 Sabona-brønner. I tillegg er ytterligere 12 brønner i andre landsbyer reparert, og arbeidet er utført av de som har blitt kurset av Sabona. Dette er viktig for sysselsettingen, for å redde avlinger og husdyr i tørkeperioder og ikke minst for at skolebarn kan prioritere skole og lek fremfor den harde jobben det er å bære vann. Tradisjonen er at det er kvinner og barn som henter vann.

Legebesøk

Legen Sabona engasjerte tilbake i 2019 hjelper i gjennomsnitt 100-150 pasienter per måned. Mangel på medisiner har vært et stort problem over lengre tid og Sabona har derfor bistått med innkjøp av medisiner til de lokale klinikkene. Nedstengningen av Zimbabwe gjorde at de månedlige legebesøkene ble begrenset.

Covid-19

Sabona har hatt en sentral rolle i å rulle ut vaksiner. I forhold til vaksineskepsis og usanne rykter i lokalsamfunn om vaksinens negative virkning og bivirkninger, har Sabona bidratt i opplysningsarbeid som har ført til at mange flere ville vaksineres. Sabona har bidratt med med viktig smitteforebyggende utstyr til de lokale klinikkene og transport av medisiner helt fra Victoria Falls til ulike klinikker, og transport av helsepersonell, ikke minst.

Hjelpefondet

Etter Tatendas vellykkede operasjon i 2020 ble han sendt til rehabilitering ved St. Giles rehabiliteringssenter i Harare. Av kostnadsmessige årsaker ble han flyttet til NSSA rehabiliteringssenter i Bulawayo. Han har siden juni 2021 deltatt på opptrening to ganger i uken og er svært positiv og gjør det han kan for å gå opp i muskelmasse og vekt. Han vil i 2022 gjenoppta ordinær undervisning og drømmer om å bli IT- tekniker. Tatenda ble lam

som 15-åring, penger til operasjon ble samlet inn av noen norske komikere og støttespillere i 2019.

Trillingene som mistet moren sin i barsel er nå 2,5 år og får månedlig støtte til mat og medisiner og annet, noe som bestemoren og faren setter stor pris på.

Utover dette støttet fondet mer enn 100 andre mennesker med penger til medisiner og legebesøk. Hjelpefondet har også en egen grønnsakshage og er hovedansvarlige for kyllingoppdretten.

Ungdomsarbeid

I november 2021 ble det det i Lupote og Mabale avholdt et idrettsarrangement under navnet "Encouraging Covid 19 Vaccination through sports'' med formål om å vaksinere flest mulig. I tillegg til insentivet om å vaksinere flest mulig var arrangementet også en plattform for SRHR (Sexual, Reproduction and Health Rights) og GBV (Gender Based Violence). Viktige temaer som psykisk, verbal og seksuell vold samt forsømming ble snakket om. Sabona Trust opplyser om nulltoleranse for seksuell trakassering, noe også alle ansatte må signere på. Det var stort oppmøte og et svært vellykket arrangement.

Det satses også på et "Youth Empowerment"- prosjekt for å fange opp de som dropper ut av skolen, som er et økende problem i Zimbabwe. Mange må bruke dagene til å hjelpe familien og det er ofte ingen muligheter for hjemmeskole, da stryker mange på nasjonale prøver og man går ikke videre til neste trinn. Konsekvensene er store; tenåringsjenter blir gravide, rus, prostitusjon, barneekteskap, kriminalitet og depresjon og økende selvmordsrater. Mange barn er familiens overhode. Målet er å starte opp matproduksjon for å sysselsette ungdommer. Prosjektet skal motivere, opplyse og engasjere. I tillegg skal det tilbys ekstraundervisning for de som er faglig svake, har ressurssvake foreldre, stryker eller har andre utfordringer hjemme.

Matutdeling

Tradisjonen med å dele ut mat til jul, slik at familiene har mat på bordet når de samles i høytiden, ble gjennomført til stor begeistring. 635 husstander mottok matkurv, dvs. at mer enn 3200 mennesker kunne spise seg mette gjennom denne julen. Følgende ble delt ut til hver familie: 20 kg maismel, 2 kg sukker, 1 kg salt, 2 kg bønner, 2 kg soya chunks, 2 liter matolje, 2 kg ris samt 1 kg såpestykke.

KONKLUSJON OG FOKUS FOR 2022

2021 ble et utfordrende år for pengeinnsamling. Den gode nyheten er at Sabona har kommet seg gjennom nok et uvanlig år. Det ble et år til med pandemi med flere nye virusvarianter, det har påvirket oss alle direkte eller indirekte. Fattig eller rik – alle har måttet tilpasse seg og endre levemåte, arbeidsmåte og tenke nytt. I Zimbabwe blir konsekvensene ekstra store når mulighetene til å tjene til livets opphold blir borte. Det oppsto nye utfordringer utover de man allerede hadde. Det sies at den fattige delen av verden er satt tilbake med flere tiår, for første gang stiger antall ekstremt fattige i verden. Pandemiens negative påvirkninger for sårbare samfunn har heldigvis blitt utjevnet noe av Sabonas positive og bærekraftige prosjekter. Vi er svært fornøyde med vårt hardtarbeidende team i Zimbabwe som har fått til mye med lite.

RESULTATER 2021

373	Sårbare barn får finansiert skolegang
2500	Elever får støtte i vårt utdanningsprogram
391	Arbeidsplasser (21 nye skapt i år)
11	Sabona-brønner er funksjonelle (3 er nye av året)
12	Brønner reparert i vårt distrikt
1300	"Matpakker" til skolebarn delt ut under nedstengning
3175	Mennesker fikk mat til jul
26	Studenter støttet med høyere utdanning
26	Lærere fikk betalt for å gi ekstraundervisning
4	Matstasjoner som gir 210.420 skolelunsjer per år
7	Grønnsakshager
3	Kyllingproduksjonsanlegg
217	Antall foreldreløse barn Sabona støtter
3966	Vaksinerte (Cov-19)
1500	Pasienter fikk legebesøk

FOKUS 2022

Utdanning – Økte priser på skolepenger er utfordrende. Etter nesten to år med mangelfull læring (pga lærerstreik og nedstengning) har også mange elever misset verdifull undervisning. Spesielt de som ikke har mulighet for hjemmeskole. Grunnet økt problem med elever som dropper ut av skolen, har Sabona økt fokus fremover på å fange opp disse ved å kunne tilby de ekstra undervisning og praktiske oppgaver innen matproduksjon.

Helse – Matsikkerhet blir en viktig oppgave fremover. I tillegg er det stor mangel på viktige medisiner på områdets klinikker.

Sysselsetting – Første fase av Sabona Development Centre (SDC) igangsettes med kyllingproduksjon. Sygruppen har også fått en større ordre med flettede kurver.

SABONA I NORGE

Sabona er en stiftelse med kontorer I Dronningens gate 22, 0154 Oslo. Stiftelsen jobber for bærekraftig utvikling i Zimbabwe gjennom prosjekter med fokus på utdanning, helse og sysselsetting. Sabona har som målsetning å engasjere givere, spre informasjon og skape en unik nærhet til Zimbabwe. Dette skal hjelpe oss med å nå våre finansielle mål ved innsamling av midler gjennom sponsorer, arrangementer, bedriftspartnere, faddere m.m.

Innsamlede midler i 2021 var på 3,5 MNOK (4,8 MNOK i 2020). Organisasjonen hadde en innsamlingsprosent på 92%, administrasjonskostnader utgjorde 8% og 82% av inntektene gikk til organisasjonens formål. Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Bedriften hadde i 2021 to ansatte på 100% (en mann, en kvinne) og en ansatt på 50% (kvinne). Daglig leder var 50% permittert i mai og juni grunnet pandemien. Styret har ut fra

en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling. I tillegg får Sabona hjelp fra dyktige og engasjerte frivillige praktikanter og andre.

Styret mener arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2021. Bedriften forurenser ikke det ytre miljø. Sabona har for tiden ingen pågående forsknings- eller utviklingsaktiviteter.

Styret kjenner ikke til noen forhold av viktighet for å bedømme selskapets stilling og resultat som ikke fremgår av regnskapet og balansen med noter. Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet.

Sabonas virksomhet i Zimbabwe utføres i sin helhet av stiftelsen Sabona Trust. Denne stiftelsen får så godt som all sin finansiering fra Sabona. Sabona Trust revideres av PN&A i Bulawayo, Zimbabwe. Stiftelsen har fokusert på antikorrupsjon i virksomheten iht. egne etiske retningslinjer. Styret er fornøyd med styret i Sabona Trust og Sabona Trusts organisering og økonomiforvaltning. Det ligger nå vel til rette for å øke virksomheten i felt basert på kompetansen som er etablert i organisasjonen.

*****

Oslo, 22. juni 2022

NB: Se digital signaturside for godkjente signaturer.